



ספר ישעיה פרק נ"ב - פרק נ"ב

פרק נ"ב (בפסוקים הקודמים התבאר שכנסת ישראל מבקשת מה' ואומרת לו "עורי עורי לבָּשִׁי עַז זְרוּעֵי ה'", עורי כִּימִי קָדֶם דְּרוֹת עוֹלָמִים, הֲלוֹא אַתָּה הִיא הַמְּחַצֶּבֶת רַחֵב מְחוֹלָלֶת תְּנִינִי", כלומר, שיגאל אותם אפילו שאין להם זכויות, וכמו שבזמן יציאת מצרים גאל אותם ה' על אף שלא היו להם זכויות. ובפסוק זה משיב להם ה', מדבריהם נשמע כאילו יש שינוי בהנהגת ה' בין הימים הקדמונים לבין הזמן הזה, אך אין הדבר כן, כי הלא אֲנֹכִי, אֲנֹכִי הוּא כפי שהייתי קודם, וגם עתה אני מְנַחֲמָכֶם, כפי שעשיתי בעבר, ואדרבה, אתם השתניתם עד שאשאל אתכם מִי אַתָּה, כי אני מכירך כלל, והלא בהיותכם במצרים היה בטחונכם רק בה', ואילו עתה הִשְׁתַּנֵּיתָ, וְתִירָאִי מֵאֲנוּשׁ אֲשֶׁר יָמוּת, וּמִבֶּן אָדָם אֲשֶׁר חָצִיר יָנֹתָ - סופו כחציר המתייבש לפני זמנו. (יג) וְתִשָּׁכַח אֶת ה' עֲשֹׂךְ, ומחמת כן אתם מתייראים מבני אדם, והרי ה' הוא הנוֹטָה שָׁמַיִם וְיִסַּד אֶרֶץ, ובידו להושיעכם מכל אדם, ולא היה זה פחד הבא לפעמים, אלא וְתִפְחַד תָּמִיד, כָּל הַיּוֹם, והפחד היה מִפְּנֵי חֲמַת הַמַּצִּיק - מפני כעסו הפנימי של המציק, כאשר לא הוציא את כעסו מהכח אל הפועל [כן היא משמעות לשון 'חימה' בכל מקום, כעס פנימי], כֹּאשֶׁר כּוֹנֵן לְהַשְׁחִית - פחדת ממנו כאילו כבר גמר להשחית, והרי היה לך לחשוב, וְאֵיךְ [-היכן היא] חֲמַת הַמַּצִּיק, הרי היא מוסתרת בליבו, ורחוק הדבר שייצא אל הפועל, ומדוע פחדת. (יד) והרי אפילו אם מִהֵר צָעָה לְהַפְתִּיחַ - ימהר המציק לפתוח את החימה העצורה בליבו, וְלֹא יָמוּת לַשְּׁחַת - וגם אם יעשה זאת קודם שימות, וְלֹא יִחָסֵר לְחַמוֹ - וגם אם יעשה זאת קודם שירד מנכסיו ויהיה עני [כלומר, מסתבר יותר שקודם שיעשה דבר כבר ימות או ייעני, אך גם אם לא יהיה כן]. (טו) וְאֲנֹכִי הִלֵּא ה' אֱלֹהֶיךָ, רַגַע הֵימָּה וְיִהְיֶה גִלְיוֹ - מרגיע את הים מזעפו אפילו כאשר גליו הומים וסוערים, ה' צָבָאוֹת שָׁמוֹ, ובוודאי אוכל להשקיט את סערת האנשים הבאים להזיק לך. (טז) וְאֲשֶׁם דְּבָרִי בְּכִיף - והרי שמתי את דברי הבטחתי בפיך, שהבטחתי להושיעך גאולה שלימה, וּבְצֵל יָדִי כְּסִיתִיךָ עד שתבא הישועה השלימה, ואם יהיה בכך צורך הרי אוכל לְנוֹטֵעַ שָׁמַיִם חדשים וְיִסַּד אֶרֶץ חדשה, וְלֹאֲמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אַתָּה, כלומר, גם אם כל מערכת הטבע תתנגד לגאולת ישראל, יברא ה' שמים וארץ חדשים, ובלבד שיקיים את הבטחתו, לומר לציּון עמי אתה. (יז) וכנגד מה שאומרים ישראל לה' (לעיל פסוק ט) 'עורי עורי לבָּשִׁי עַז זְרוּעֵי ה'', אומר להם ה', אדרבה, הרי בכם הדבר תלוי, ולכן הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי, קוּמִי יְרוּשָׁלַם, אֲשֶׁר שְׁתִּיתָ מִיַּד ה' אֶת כּוֹס חֲמָתוֹ, וזה מרמז על כך שכעס עליהם ה' והסתיר פניו מהם, ו'כוס' זו לא שתו עד תומה, כי גם בגלותם עדיין השגיח עליהם ה' בדרכים שונות, אֶת קִבְעַת כּוֹס הַתְּרַעְלָה, שזהו רמז לעונשים והייסורים שגזר עליהם ה', יחד עם השמרים הקבועים בתחתית הכוס, שְׁתִּיתָ אֶת כּוֹלָהּ, מִצִּית אותה עד תומה. (יח) וכיון שהמשיכה לשיכורה מחמת שתי הכוסות ששתתה, כוס החימה וכוס התרעלה, ממשיך במשל זה ומתאר אותה כשיכור הנופל בדרך, שבנו הגדול תומך בו שלא יפול, ובנו הקטן מנהלו אל ביתו, ואילו לירושלים, אֵין מְנַהֵל לָהּ להוליכה למקומה, מִכָּל הַבָּנִים הַקְטָנִים אֲשֶׁר יִלְדָהּ, וְאֵין מְחַזֵּק בִּנְיָהּ, שלא תיפול, מִכָּל הַבָּנִים הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר גִּדְּלָהּ. (יט) ודבר זה אירע לך כיון ששְׁתִּיתָ הֵנָּה קְרָאֲתִיךָ - הצרות שבאו עליך היו כפולות, עד שלא נשאר מִי שִׁנּוּד לָךְ, ומה הם הצרות הכפולות, הַשֹּׁד הַחִיצוֹנִי וְהַשֹּׁבֵר הַפְּנִימִי, וְהַרְעָב שהוא מוות פנימי וְהַחֲרָב שזהו מוות חיצוני, וכיון שהיו הצרות מקיפות מבית ומוות, מִי אֲנִימָךְ - על ידי מי אוכל לנחמד, והרי לא אירע כן לשום אומה. (כ) בְּנִיךָ, במקום שיעזרו לך, הרי הם עצמם שתו גם הם את הכוסות הללו, עד אשר עָלְפִי, שָׁכְבוּ בְּרָאשׁ כָּל חוּצוֹת, אך לא יכלו לזוז ממקומם, כְּתוּא מְכַמֵּר - כמו שור הנופל ברשת הציידים, מחמת שתי כוסות אלו הַמְלֵאִים חֲמַת ה' [כנגד כוס החימה], וְגַעַרְתָּ אֱלֹהֶיךָ [כנגד כוס התרעלה]. (כא) לָכֵן, כיון שאין מבניך מי שיושיעך, שְׁמַעִי נָא זֹאת, עֲנִיָּה מחמת כוס החימה, המרמז על הגלות והסתר הפנים, וּשְׁכַרְתָּ וְלֹא מִיָּין, אלא מכוס התרעלה, שאלו הם הצרות והייסורים. (כב) כֹּה אָמַר אֲדֹנֶיךָ ה', ומחמת שהוא אדוניך הוא יושיע אותך, וְאֵלֶיךָ - מחמת שהוא אלוקיך, לָכֵן יָרִיב אֶת רִיב עַמּוֹ כנגד האומות המצערות אותם, הֵנָּה לְקַחְתִּי מִיָּדְךָ אֶת כּוֹס הַתְּרַעְלָה, כלומר, את כוס הצרות והייסורים בגלות, ששתית עד תומה, אך עדיין היא 'בידיך' כל זמן שאת בגלות, אַקַּח מִיָּדְךָ, על ידי הגאולה, וְאֶת קִבְעַת כּוֹס חֲמָתִי, שלא שתית עד תומה, כי לא

לתרומות והקדשות: 0765-404-360



כילה ה' את חמתו בישראל אלא המשיך להשגיח עליהם לטובה, **לא תוסיפי לשנותה עוד**. (נג) ואת החימה שנשארה בכוס הזו, **ושמתיה ביד מוֹגֵיף** - האומות שציערו אותך. והטעם לכך שלא תוסיפי לשנות את כוס החימה, יען **אֲשֶׁר אָמְרוּ הַגּוֹיִים לְנִפְשָׁךְ**, לחלק הרוחני שבך, **שְׂחִי וְנַעֲבְרָה**, כלומר, אמרו לישראל שיכופפו את נפשם להיות כמו הגויים, ויעבירו מהם את הצרות והייסורים, אבל ישראל מיאנו בכך, **וְתִשְׁמִי כְּאַרְץ גּוֹף** - נתת את גופך נמוך כארץ, שכל הרוצה יכול לדרוך עליו, **וְכַחוּץ לַעֲבָרִים** - וכמקום שדרך בני אדם עוברים שם, כך שמת גוון מרמס לכל עוברי דרך, כדי לא לעזוב את האמונה בה'.

פירק נב (א) ממשיך ה' ואומר לירושלים, אל תאמרי לי לעורר את זרוע עוזי, אלא **עוֹרֵי עוֹרֵי** את, כי הדבר תלוי בך, **לְבָשִׁי עֲזָד צִיּוֹן**, ו'ציון' הוא מקום המקדש, הסנהדרין ובית המלכות, שזהו העוז הפנימי, **לְבָשִׁי בְּגָדֵי תִפְאָרְתְּךָ הַחִיצוֹנִיִּים**, **יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ**, ששם גרו המוני העם, וזהו פאר חיצוני של עשירות וריבוי בני אדם, **כִּי לֹא יוֹסִיף יָבֵא בָךְ עוֹד עָרֵל בִּירוּשָׁלַם**, וְטָמֵא בְצִיּוֹן. (ב) **הַתְּנַעֲרִי מֵעַפָּר קוֹמִי**, **שְׁבִי יְרוּשָׁלַם** - שבווי ירושלים, שהם המון העם, שאין דרך השוברים לקושרם, אלא מטילים אותם על העפר, **הַתְּפַתְחִי מוֹסְרֵי צוּאָרְךָ**, **שְׁבִיָּה בַת צִיּוֹן** - שבווי ציון, שהם השרים והחשובים, שדרך השוברים לקושרם, פיתחו את קשירתכם. (ג) והטעם שיכולים הם לנתק את קשירתם ולצאת מהשבי, ואינם כעבדים הצריכים שהאדון ישחררם, **כִּי כֹה אָמַר ה'**, מאחר **וְחָנָם נִמְכְּרָתָם**, כי לא לקח ה' תמורה מהגויים ששבו את ישראל, ולכן, **וְלֹא בְכֶסֶף תִּגְאָלוּ**. (ד) **כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנֵי אֱלֹהִים**, **מִצְרַיִם יֵרֵד עָמִי בְּרֹאשָׁנָה לְגוֹר שָׁם** - הרי המצריים לא הגלו את ישראל מארצם, אלא להיפך, ישראל ירדו מעצמם לארץ מצרים, ולכן לא היה זה עוול גדול כל כך כהשתעבדו בהם, **וְאֲשֹׁר**, שאמנם עשה עוול גדול בכך שבא על ישראל למלחמה והגלה את עשרת השבטים ממקומם, הרי **בְּאֶפְסָ עֲשָׂקוֹ** - עשה זאת ללא כל רווח או תועלת, ולא היתה לו הנאה מגלות זו. (ה) **וְעַתָּה**, מתנבא עתה הנביא על הגלות שהגלה טיטוס את ישראל בזמן בית המקדש השני, **מֶה לִּי פֹה** - וכי באו ישראל בגבולכם כפי שהיה בזמן מצריים, **נָאִם ה'**, **כִּי לָקַח עָמִי חָנָם מִשְׁלוֹ יְהִילִילוּ** - הרי הגויים המושלים בו מתהללים שהם לוקחים את העם בחינם להיות להם לעבדים ושפחות, **נָאִם ה'**, ומלבד זאת, **וְתִמְיֵד כָּל הַיּוֹם שָׁמַי מִנְּאֶץ**, כי שם ה' מתחלל על ידי הגלות, כאשר אומרים הגויים על ישראל 'עם ה' אלה ומאמצו יצאו'. (ו) **לָכֵן**, כיון ששם ה' מחולל, **יָדַע עָמִי שָׁמַי**. **לָכֵן**, כיון שמושלו מתהללים בלקיחת ישראל לעבדים, ידע עמי **בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָנֹכִי הוּא הַמַּדְבֵּר** לגואלם, **הַגָּנִי** לקיים הבטחתי. (ז) מתאר עתה הנביא במליצתו את מבשר הישועה עולה על ראשי ההרים, **מֶה נָאוּ** [-כמה נאים הם] **עַל הַהָרִים רִגְלֵי הַמִּבְשָׁר**, תחילה **מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם** ממלחמת האויבים, ואחר כך **מִבְשָׁר טוֹב** על בנין בית המקדש, וצמיחת מלכות בית דוד, **מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה** על קיבוץ הגלויות, ולבסוף **אֵמַר לְצִיּוֹן**, **מָלְךְ אֱלֹהֶיךָ**, בעת שתתגלה מלכות שמים בכל העולם ובין כל העמים. (ח) **קוֹל צִפְיָךְ** - הצופה העומד בראש ההר השני, ורואה את המבשר עומד בראש ההר מולו, ישא קול שמחה על כך שבעת הבשורה מיד רואה הוא את הישועה באה, ואז המבשר עם הצופה [וה'מבשר' הם הנביאים, וה'צופה' אלו ישראל] **נִשְׁאָו קוֹל שְׂמִיחָה**, **יַחְדּוֹ יִרְנְנוּ**, **כִּי עֵין בְּעֵין** - עין החוזה יחד עם העין הגשמית **יֵרָאוּ** בחוש ממש, **בְּשׁוֹב ה' צִיּוֹן**. (ט) ובאותה העת, כשישאו הצופים קול שמחה יחד עם המבשרים, **פָּצְחוּ רִנְנוֹ יַחְדּוֹ** [-יחד עם המבשרים והצופים] **חֲרִבּוֹת יְרוּשָׁלַם**, **כִּי נָחַם ה' עַמּוֹ** וקיבץ את ישראל מכל מקומות גלותם, **גָּאֵל** את **יְרוּשָׁלַם**, שיישבו בה בניה. (י) **חֲשָׁן ה'** **אֶת זְרוּעַ קִדְשׁוֹ** בעשיית ניסים מופלאים שאינם מושגים כלל בזכות אדם, ויהיו ניסים אלו **לְעֵינֵי כָל הַגּוֹיִם**, **וְרָאוּ כָל אֶפְסֵי אֶרֶץ** - היושבים בכל קצוות הארץ **אֶת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ**, כי יבינו שאין זו ישועה טבעית או מקרית, אלא ישועה הבאה מאלוהי ישראל. (יא) ובאותו זמן ייאמר לישראל הנמצאים בגולה, **סוּרוּ סוּרוּ**, **צֵאוּ מִשָּׁם**, מהארצות שבהם הגויים עובדים עבודה זרה, שהעפר עצמו טמא שם, **טָמֵא אֵל תִּגְעוּ** - אל תגעו בטומאה שיש שם, כדי שתשמרו על טהרת הגוף. וגם משום טהרת הנפש **צֵאוּ מִתּוֹכָהּ**, כי אי אפשר לטהר ולייחד את המחשבה אל הקודש בהיותם בין הגויים, **הִבְרֹו** - נקו את לבכם ומחשבותיכם, אתם **נִשְׁאָו כְּלִי ה'**. (יב) **כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תִּצְאוּ** - יציאתכם לא תהיה בבהלה לקראת דבר מסוים [כפי שהיה במצרים, שנחפזו להר סיני ולהשיג את כל ההשגות הרוחניות שלא היו להם מיד], **וּבְמִנוּסָה** מפני אויב **לֹא תִלְכּוּן**, **כִּי הִלַּךְ לְפָנֶיכֶם ה'**, ולכן לא תצטרכו להחפז, כי מיד יהיה ה' מצוי לכם. וגם לא תצטרכו לנוס מפני אויב, **וּמֵאִסְפָּכֶם** - ההולך אחריכם להגן עליכם, הוא **אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל**.

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

טל': 076-5404360

ת.ד. 23053 ירושלים 9123001

דוא"ר: office@2halachot.org

עברית | ENGLISH | ESPAÑOL | FRANÇAIS | РУССКИЙ

שליחת לימוד יומי בדואר אלקטרוני. הפצת לוחות לימוד יומיים. עשה לך רב. תיאום חברות

Daily Direct Learning via E-mail

שתי הלכות ביום

SHTEY HALACHOT BEYOM לימוד יומי בדואר אלקטרוני

